

En arbetstagarorganisation har agerat ombud för en av sina medlemmar och bistått medlemmen med rådgivning inom ramen för facklig rättshjälp i ett mål i tingsrätt, som handlades som ett s.k. förenklat tvistemål enligt bestämmelserna i 1 kap. 3 d § rättegångsbalken. Arbetsdomstolen har funnit att facklig rättshjälp inte hindrar medlemmen från att få ersättning för rättegångskostnad avseende en timmes rättslig rådgivning enligt bestämmelsen i 18 kap. 8 a § rättegångsbalken.

ARBETSDOMSTOLEN

BESLUT

Beslut nr 81/25

2025-10-16

Mål nr B 78/24

Stockholm

KLAGANDE

IP

Ombud: Linus Valtersson, Stockholms Byggsyndikat – Solidariska
Byggare, Box 6507, 113 83 Stockholm

MOTPART

SERNEKE Bygg AB i konkurs, 556621-6908, Box 3194, 400 10 Göteborg

SAKEN

rättegångskostnader

ÖVERKLAGAD DOM

Göteborgs tingsrätts beslut om rättegångskostnader i dom den 2 juli 2024 i
mål nr FT 2980-24

Tingsrättens dom, se bilaga.

Yrkande m.m.

IP har yrkat att Arbetsdomstolen, med ändring av punkten 3 i tingsrättens dom, ska förplikta SERNEKE Bygg AB att till honom betala 1 531 kr i rättegångskostnad avseende en timmes rättslig rådgivning jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dag för dom till dess betalning sker.

Som grund för sitt yrkande har IP anfört att han har erhållit minst en timmes rättslig rådgivning och att rådgivningen har skett i form av facklig rättshjälp från IP:s arbetstagarorganisation. Rådgivningen har varit av sådan beskaffenhet som avses i 18 kap. 8 a § rättegångsbalken och har syftat till att

klarlägga rättsläget och upprätta stämningsansökan. Rådgivningen har varit skäligen påkallad för att ta tillvara IP:s rätt. Den rättsliga rådgivningen har bekostats av IP:s arbetstagarorganisation inom ramen för arbets- tagarorganisationens fackliga rättshjälp. Att IP inte har betalat för rådgivningen är inte samma sak som att en faktisk kostnad för rådgivningen inte uppstått. Den verkliga kostnaden för rådgivningen överstiger det yrkade beloppet. Under förutsättning att rättegångskostnaderna svarar mot en faktisk kostnad kan det inte uppställas krav på att rättegångskostnader ska ha betalats av parten personligen för att de ska vara ersättningsgilla. IP har aldrig påstått att hans ersättningsyrkande avser den fackliga medlemsavgiften.

SERNEKE Bygg AB bestred ändring av tingsrättens dom och anförde bl.a. följande. IP:s rätt till ersättning för rättegångskostnader begränsas av 18 kap. 8 a § rättegångsbalken. Det utlägg IP haft i form av medlemsavgift till arbetstagarorganisationen innebär inte att han haft en kostnad för den rättsliga rådgivning som han erhållit i målet.

SERNEKE Bygg AB har därefter försatts i konkurs och konkursförvaltaren har meddelat att konkursboet inte har för avsikt att inträda i rättegången vid sidan av bolaget.

Skäl för beslutet

I rättegångsbalken finns bestämmelser om vilka rättegångskostnader som är ersättningsgilla. Eftersom värdet av det som IP yrkade i sak i tingsrätten understeg ett halvt prisbasbelopp, handlades målet enligt 1 kap. 3 d § rättegångsbalken, som ett s.k. förenklat tvistemål. I denna typ av mål tillämpas bestämmelsen i 18 kap. 8 a § rättegångsbalken. Enligt bestämmelsen får ersättning för rättegångskostnad inte avse annat än vad som räknas upp i de olika punkterna i bestämmelsen. Av andra styckets första punkt framgår att ersättning inte får avse annat än kostnaden för rättslig rådgivning under en timme vid ett tillfälle för varje instans och med ett belopp som motsvarar högst den ersättning som betalas för rådgivning enligt rättshjälpslagen under

en timme. Enligt bestämmelsens fjärde stycke får ersättning lämnas endast i den utsträckning kostnaden skäligen behövs för att ta tillvara partens rätt. Syftet med bestämmelsen är att begränsa kostnaderna i rättegångar om mindre värden.

IP har yrkat ersättning för en timmes rättslig rådgivning och anfört att kostnaden varit skälig för att tillvara hans rätt. Han har därutöver anfört att den rättsliga rådgivningen medfört en faktisk kostnad inom ramen för arbetstagarorganisationens fackliga rättshjälp som har överstigit det yrkade beloppet och att det inte krävs att kostnaden ska ha betalats av honom personligen för att den ska vara ersättningsgill.

Bolaget har anfört att IP inte har haft någon kostnad för den rättsliga rådgivning han erhållit.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

IP har vänt sig till sin arbetstagarorganisation för att få rättslig rådgivning. Rådgivningen har syftat till att klarlägga rättsläget och upprätta stämningsansökan. Rådgivningen har enligt Arbetsdomstolens mening varit skäligen påkallad för att IP skulle kunna ta tillvara sin rätt.

Den rättsliga rådgivningen har lämnats inom ramen för arbetstagarorganisationens fackliga rättshjälp. Arbetsdomstolen har i tidigare avgörande (AD 2015 nr 9) funnit att en parts yrkade kostnader för ombudsarvode varit ersättningsgilla även när en arbetstagarorganisation stod för kostnaden och parten därmed inte själv haft någon kostnad. Facklig rättshjälp hindrar således inte att en part har rätt till ersättning för rättegångskostnader (se även NJA 2016 s. 1169). Motsvarande situation föreligger i förevarande mål. Bolaget ska därför ersätta IP:s rättegångskostnad avseende en timmes rättslig rådgivning. IP:s överklagande ska därmed bifallas och punkten 3 i tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

IP har yrkat ränta på beloppet. I 18 kap. 8 a § rättegångsbalken anges inte att ränta är en ersättningsgill kostnad. Uppräkningsen i bestämmelsen är avsedd

att vara uttömmande. Ränta ska därför inte betalas på beloppet (se även NJA 1981 s. 1006).

Arbetsdomstolens beslut

Med ändring av punkten 3 i tingsrättens dom förpliktar Arbetsdomstolen SERNEKE Bygg AB i konkurs att till IP betala 1 531 kr.

Ledamöter: Sören Öman, Catharina Nordlander och Lina Cajvert. Enhälligt.

PARTER

Kärande IP

Ombud: Linus Valtersson
c/o Stockholms Byggsyndikat
Box 6507, 113 83 Stockholm

Svarande
SERNEKE Bygg AB, 556621-6908 Box
3194, 400 10 Göteborg

DOMSLUT

1. SERNEKE Bygg AB ska till IP betala dröjsmålsränta beräknad enligt 6 § räntelagen på 11 072 kr från den 17 maj 2023 till den 7 juli 2023.
2. SERNEKE Bygg AB ska ersätta IP:s rättegångskostnad med 1 025 kr, varav 900 kr avser tingsrättens ansökningsavgift och 125 kr kostnad för registreringsbevis.
3. IP:s yrkande om ersättning för rättslig rådgivning om 1 531 kr avslås.

YRKANDEN M.M.

IP har i ansökan om stämning yrkat och anfört grunder för sitt krav enligt bilaga 1 (uteslutes här), med tillägg för yrkande om ersättning för rättslig rådgivning om 1 531 kr.

SERNEKE Bygg AB (Serneke) har medgett att betala begärd dröjsmålsränta samt rättegångskostnader i form av ersättning för ansökningsavgift om 900 kr och kostnad för registreringsbevis om 125 kr. Gällande ersättning för rättslig rådgivning har Serneke medgett att betala en timmes juridisk rådgivning om **IP** kan visa att han haft sådan kostnad för ombud utan eller med F-skattsedel för juridisk rådgivning. I annat fall har Serneke överlämnat frågan till tingsrätten att avgöra.

IP har gjort gällande att han, som betalande medlem i Stockholms Byggsyndikat, erhållit juridisk rådgivning genom sin arbetstagarorganisation och därför indirekt bekostat organisationens nedlagda tid. Att organisationen inte är part i målet förändrar inte hans rätt till ersättning. Han har slutligen överlämnat frågan till tingsrättens prövning.

DOMSKÄL

Serneke har medgett **IP**:s talan och det finns därför förutsättningar att meddela dom i enlighet med medgivandet. **IP** har vunnit målet och har därför rätt till ersättning för sin rättegångskostnad. Serneke har medgett att ersätta ansökningsavgift och kostnad för registreringsbevis, men överlämnat till tingsrätten att pröva om ersättning för rättslig rådgivning ska utgå.

Ersättning för rättslig rådgivning

Enligt 18 kap. 8 a § rättegångsbalken kan ersättning för rättslig rådgivning, under en timme vid ett tillfälle för varje instans och med ett belopp som högst motsvarar den ersättning som betalas för rådgivning enligt rättshjälpslagen (1996:1619) under en timme, utgå såsom rättegångskostnad. En förutsättning för att sådan ersättning ska utgå

är dock att det varit fråga om en faktisk kostnad som inte understiger yrkat belopp. Den som vill ha ersättning för rådgivningskostnad kan behöva visa att det faktiskt har förekommit en sådan (jfr RH 2006:22). I NJA 2022 s. 808 har Högsta domstolen dock uttalat att om en privatperson begär ersättning för en timmes rättslig rådgivning och det framgår att han eller hon har anlitat professionell juridisk hjälp, finns det normalt inte skäl för domstolen att kräva närmare utredning om det arbete som lagts ned eller partens kostnad för detsamma.

I förevarande fall har IP gjort gällande att den faktiska kostnaden består i medlemsavgifter till en arbetstagarorganisation, som bistått honom med juridisk rådgivning. Tingsrätten ifrågasätter förvisso inte att IP har haft kostnader för sitt medlemskap i organisationen, däremot är det inte fråga om en sådan faktisk kostnad för rättslig rådgivning som lagstiftningen avser. Hans yrkande därom ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-04)

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten senast den 23 juli 2024 och vara ställt till Arbetsdomstolen. Prövningstillstånd krävs.

Filippa Vingård

Hur man överklagar

Dom i arbetsvist, tingsrätt

TR-04 (AD)

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Arbetsdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Arbetsdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Arbetsdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Arbetsdomstolen

När överklagandet kommer in till Arbetsdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Arbetsdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.